

Monumentnummer*: 521132

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82696/25

*Woonplaats** Berkel-Enschot
*Gemeente** Tilburg
*Provincie** Noord-Brabant

Locatiennaam Berkel-Enschot
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Berkel
*Sectie** A
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 4730

*Omschrijving***

Inleiding Het KLOOSTERGEBOUW van het klooster Onze Lieve Vrouwe van Koningsoord werd van 1933-'37 in sobere Neo-Gotische stijl gebouwd naar plannen van architect J. van Dijk. Het klooster is vanuit Chimay gesticht voor de zusters Trappistinnen en werd grotendeels betaald door het eveneens in Berkel-Enschot gesitueerde trappistenklooster Koningshoeven.

Omschrijving Het klooster bestaat uit een ca. 100 meter lang noord-zuid gericht gebouw, dat van noord naar zuid bestaat uit een gastenverblijf, een kloosterkapel, waaraan het eigenlijke kloostergebouw met hof, refectorium, scriptorium en andere verblijfsruimten. Het klooster is niet geheel opgetrokken volgens het oorspronkelijke plan. In dat plan was onder meer een grote refter aan de zuidelijke zijde van het gebouw voorzien. Deze is niet gerealiseerd.

Het gebouwencomplex is tweelaags met kap, heeft een P-vormige plattegrond en wordt gedekt door zadel- en schilddaken, voorzien van eternitleien. Het bakstenen gebouw heeft een betonnen fundering en is wat betreft de constructie gedeeltelijk in beton uitgevoerd. De sobere gevels zijn verlevendigd met betonnen lijsten, dan wel een bakstenen rondboogfries. Daar waar boven de gangen kruisgewelven zijn toegepast, is dit aan de buitenzijde van het gebouw af te lezen aan de toepassing van gemetselde beren met kunststenen afzaten. Alle vensters van dergelijke gangen hebben een natuurstenen harnas met maaswerk, bestaande uit twee lancetten en een oculus. In de voorgevel van het gastenverblijf is een forse ingangsrisaliet, met een indeling overeenkomstig de risaliet van het rectoraat, waarachter een betegeld portaal, dito gangen met kruisgewelven, waaraan spreekkamers. Zowel de voorgevel als de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achtergevel hebben op begane grond en etage spitsboogvensters, die alle voorzien zijn van vorktraceringen. De in plattegrond kruisvormige kloosterkapel heeft een eenbeukig schip van vier traveeën, een dwarsbeuk met in elke transeptarm een oostelijke kapel en een driezijdig gesloten koor van één travee. Het eenvoudige bakstenen gebouw heeft op de viering een open klokkenstoel met naaldspits. In de westelijkegevel een sober gemetseld ingangsportaal, waarboven een roosvenster. De kapel wordt overkluisd door gemetselde vierdelige kruisribgewelven, gescheiden door geprofileerde betonnen gordelbogen. De wit gepleisterde wanden worden doorbroken door eenvoudige spitsboogvensters, in het koor voorzien van een harnas met gekoppelde lancetten, bekroond door een oculus. In het centrale deel van de sluitmuur van de apsis is een uitgemetselde, aan de buitenzijde van de kerk duidelijk zichtbare nis met bovenlicht, bestemd voor een Mariabeeld. De kerk wordt op dezelfde wijze als te Koningshoeven aan beide zijden begrensd door de overwelfde kruisgang

De kapittelzaal, thans refter, bestaat uit een sobere en hoge eenbeukige, in plattegrond rechthoekige ruimte, die wordt overkluisd door op schalken en consoles gestelde vierdelige kruisribgewelven. In de oostelijke gevel een samengesteld venster met tweemaal een gekoppelde lancet plus oculus, waarboven een tienlobbige roos. In de zijgevels vensters met harnassen als in de koorsluiting van de kapel, waarboven bakstenen puntgevels.

De uit vier armen bestaande kloostergang heeft een betegelde vloer, witgepleisterde wanden en vierdelige bakstenen kruisribgewelven op consoles. Aan de zuidelijke zijde een kleine uitbouw. In de kloosterhof een waterbassin.

De overige gebouwen aan de hof zijn tweelaags en hebben eenzelfde detaillering als het gastenverblijf. Ze bevatten eenvoudig gedetailleerde verblijftruimten en kloostercellen. Op de zuidelijke vleugel een kleine nokruiter. In de westelijke achtergevel een tweetal ingangsrisalieten.

Waardering Het kloostergebouw is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden als uitdrukking van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de stichting van nieuwe kloostervestigingen in de negentiende en twintigste eeuw, het is van belang als uitdrukking van de typologische ontwikkeling van het contemplatieve vrouwenklooster. Het heeft architectuurhistorisch belang als laat voorbeeld van traditionale toepassing van Neo-Gotische vormen voor kerkelijke gebouwen, het is van belang wegens de ornamentiek; het is van belang wegens de bijzondere samenhang tussen delen van het exterieur en het interieur. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een complex dat van belang is wegens de wijze van verkaveling en inrichting van het gehele terrein. Het is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Boerderij(M1)
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderdl	Klooster

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument